

En anden ting er, at taxametersystemet skal ses som et led i en række andre ting; herunder vores generelle evalueringer, vores censorinstitution, vores bekendtgørelsesstyring af uddannelsernes generelle indhold, kvalitetsbekendtgørelsen, som sætter rammer for udviklingen, og noget af det arbejde, som er gjort konkret, især på erhvervsskolerne, ud fra den strategi, som hedder Q-90.

For man har arbejdet overordentlig bevidst med at sætte nogle kvalitetsprogrammer i gang, som kunne sikre, at man fik en kvalificeret udvikling. Det er jo det, som er det drivende i det her, at vi meget gerne vil føre en regionalpolitik, som indløser de ambitioner, vi har på vegne af vores erhvervsliv og på vegne af de borgere, som bor rundtomkring i Danmark, men vi vil også meget gerne sikre, at det er et kvalificeret tilbud, de får, og ikke noget, som kun er drevet af regionalpolitik, men som er drevet af en tobenet strategi, som satser på, at de regionale hensyn skal tages, men det skal gøres på en sådan måde, at kvaliteten fortsat er til stede.

Med de få bemærkninger vil jeg sige mange tak for redegørelsens meget venlige modtagelse. Jeg tror som sagt, det er vigtig at følge det, og jeg tror, det er et godt rygstød til det samarbejde, som vi lægger op til, at Folketinget har givet det så god vind med på vejen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af den regionale uddannelses- og forskningsindsats.

Af Else Winther Andersen (V), Brian Mikkelsen (KF), Christian H. Hansen (DF), Tove Videbæk (KRF) og Tom Behnke (FRI) m.fl.
(Fremsat 10/1 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Indledningsvis, blot for at ingen skal være i tvivl, vil jeg sige, at regeringen ikke kan tilslutte sig beslutningsforslaget om udformning af en særlig regional strategi for uddannelsesområdet, og det er ikke, fordi vi har noget som helst imod intentionen, tværtimod, den deler vi til fulde, og der er allerede en klar overordnet målsætning for regeringens regionalpolitiske indsats. Den fremgår af regeringens Regionalpolitisk Redegørelse 2001, som Folketinget jo som bekendt skal forhandle i morgen.

Den danske befolkning skal have gode, ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor. Alle områder i landet skal være attraktive i forhold til udvikling og bosætning, og dermed også en intention og en ambition om geografisk fordeling af vores bosætning og af den økonomiske aktivitet.

Men inden for den målsætning skal der selvfølgelig skabes bæredygtige løsninger, som både tilfredsstiller hensynet til effektivitet og faglighed og hensynet til regioner og regionalpolitik, og samtidig skal der være plads til den forskellighed, som trods alt findes, og som bør respekteres, vores kongeriges begrænsede udstrækning taget i betragtning.

I uddannelsesområdets bidrag til balancen i den regionale udvikling er der to vigtige hensyn at tage:

Det ene er, at initiativerne skal sikre en hensigtsmæssig geografisk fordeling af kvalitativt stærke uddannelsesudbud. Det andet er at sikre, at vores regionale uddannelsesmiljøer indgår i en synergi med regionale institutioner og erhvervsliv.

Muligheden for at rekruttere veluddannede medarbejdere spiller en meget væsentlig rolle for virksomhedernes muligheder for at udvikle sig, og virksomheder i udvikling er jo også en af de ting, som man overvejer, når man begynder at overveje, hvor man skal bosætte sig som familie, som enkeltperson. En gennemgang af de sidste års indsats på uddannelsesområdet vil klart vise, at det regionale aspekt er højt prioriteret i lovgivningen og også i administrative løsninger.

Erhvervsskolerne udbyder både ungdomsudannelser rettet mod de hjemmeboende under 18 år og korte videregående uddannelser, som er rettet mod unge over 18 år, der jo som bekendt

er mere mobile, og institutionsstrukturen skal naturligvis tilgodese begge grupper.

Da ungdomsuddannelserne jo er skolernes kerneopgave, skal institutionsstrukturen sikre en bred lokal adgang til ungdomsuddannelserne.

Af hensyn til kvaliteten i vores akademiuddannelser er det imidlertid nødvendigt samtidig at sikre, at vi har stærke regionale uddannelsesmiljøer, og lokale erhvervsskoler skal derfor kunne danne regionale erhvervsakademier, som vi netop har drøftet det, hvor skolerne arbejder sammen om at sikre kvaliteten og om at være til stede med et relevant udbud. Erhvervsakademierne skal bl.a. sikre skolerne et bredt udbud af akademiuddannelser inden for både det merkantile, det tekniske og det informationsteknologiske område.

I forbindelse med regeringens erhvervsstrategi, dk21, blev det besluttet, at erhvervsskolerne også skal kunne indgå i regionale vækstmiljøer med private virksomheder, med andre, f.eks. godkendte teknologiske serviceinstitutter, og de regionale vækstmiljøer skal imødekomme behovet for at gøre samarbejdet mere intenst, men også at udvikle samarbejdsrelationer mellem virksomheder og de institutioner, som er sat i verden for at formidle og skabe viden. Effekten skulle jo meget gerne være, at ny viden bliver stadig bredere tilgængelig i forhold til det regionale erhvervsliv.

Mulighederne for, at unge i alle dele af landet kan begynde på en teknisk erhvervsuddannelse uden at flytte hjemmefra, blev øget ved reformen og den efterfølgende udbudsplacering af de tekniske erhvervsuddannelser sidste sommer. Ved udbudsplaceringen blev der lagt afgørende vægt på at sikre en geografisk fordeling, der tilgodeser hensynet til en lokal forankring. Ligesom det gælder for gymnasierne, er der en meget stor regional spredning, og det er meget afgørende for os, at unge har adgang til uddannelse også i forhold til et lokalt perspektiv.

Målgruppen for de korte videregående uddannelser, akademiuddannelserne, er unge over 18 år, og det betyder jo alt andet lige, at målgruppen er mere tilbøjelig til at flytte sig efter den uddannelse, som de gerne vil have. Men det betyder jo også, at rekrutteringsgrundlaget for studerende til akademiuddannelserne er langt mindre end ungdomsuddannelsernes. Og ved nyplaceringen i 1999 af de korte videregående uddannelser lagde ministeriet vægt på at skabe

de størst mulige regionale fordelinger af uddannelsen, som hensynet til kvaliteten kunne bære.

29 byer blev derfor tildelt ordinært udbud af akademiuddannelser, og yderligere 9 byer har fået etableret et uddannelsesudbud via samarbejdet med en erhvervsskole uden for lokalområdet ved såkaldt udlagt undervisning.

Akademiuddannelserne har allerede ved første optag i sommeren 2000 fået en meget god søgning, som også blev nævnt tidligere i dag. Tilgangen til uddannelserne er generelt øget med 64 pct. i forhold til de tidligere uddannelser. Og set i regionalpolitisk sammenhæng er det en meget fin uddannelse. KVV-reformen og den efterfølgende udbudsplacering har i dens første fase vist sig at være en succes.

Det næste, som selvfølgelig kommer, er at følge arbejdet med at leve op til kvalitetsbekendtgørelsen. Det må være anden fase, ligesom etableringen af erhvervsakademierne er det.

Ønsket om at bevare og videreudvikle de regionale videregående uddannelsesmiljøer var også udgangspunktet for den reform at institutionsstrukturen, der gennemføres i øjeblikket i forhold til de mellemlange videregående uddannelser. CVU-loven gør det muligt for videregående professionsbaserede uddannelsesinstitutioner på frivillig basis at gå sammen om at danne bredere faglige miljøer, de såkaldte centre for videregående uddannelser.

Der er tale om samling i organisatoriske centerdannelser, hvor de fysiske uddannelsessteder bevares og samtidig styrkes af det større fællesskab. Og det er meget afgørende, at de fysiske uddannelsesinstitutioner bevares, men styrkes ved at være en del af et fællesskab. Det, som er pointen, er, at regionerne dermed sikres både uddannelsesmuligheder og adgang til, at højtuddannede kan uddanne sig i regionen. Også CVU-erne skal fungere som regionale videncentre, og CVU'ernes samarbejdsforpligtelse med professionerne og forskningsmiljøerne styrker deres mulighed for at løfte den opgave.

Institutionernes interesse for centerdannelse har været stor. Der er allerede godkendt et og forhåndsgodkendt fem CVU'er, alle placeret uden for universitetsbyerne, og flere er på vej.

Interessen for centerdannelserne har også været stor fra amters og kommuners side. Mange amter ønsker at benytte lovens mulighed for at henlægge amtslige sundhedsfaglige videregående uddannelser til CVU'erne, og rundt om i landet etableres nye samarbejdsrelationer mellem fagområder og uddannelsesinstitutioner, som

ikke tidligere arbejdede sammen. Og jeg er ikke i tvivl om, at CVU'erne vil komme til at spille en stor rolle i den regionale udvikling.

Også på Kulturministeriets uddannelsesområder ønsker regeringen en hensigtsmæssig geografisk fordeling af uddannelserne. De kunstneriske uddannelser er fordelt over hele landet og udgør alle markante institutioner i det lokale kulturliv. Regeringen ønsker også, at de kunstneriske uddannelser indgår i et tæt samarbejde med regionens øvrige uddannelsesinstitutioner. F.eks. skal Nordjysk Musikkonservatorium i Aalborg i 2004 flytte i nye bygninger sammen med Aalborg Universitet, og regeringens kultur- og erhvervspolitiske redegørelse 2000, »Danmarks kreative potentiale«, lægger også op til, at samspillet mellem de kunstneriske og de merkantile uddannelser udbygges. På Bornholm udgør Glas- og Keramikskolen, som regeringen oprettede i 1997, et godt eksempel på disse regionale initiativer.

Danmark har fire store universitetsbyer. Syddansk Universitet, Aalborg Universitet, Roskilde Universitetscenter samt handelshøjskolerne er universiteter, der samarbejder meget bredt med regionale institutioner og erhvervsvirksomheder. De har alle en regional forankring og uddannelser fordelt i regionen.

Syddansk Universitet har flere centre i regionen, Aalborg Universitet udbyder ingeniøruddannelser i Esbjerg, Handelshøjskolen i Århus har samarbejdet med det nye CVU i Horsens, Vitus Bering Center for Videregående Uddannelse, der er under stiftelse. Også et udbud af uddannelse.

Handelshøjskolen i København arbejder med Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning. Der udbydes også udlagt undervisning på Bornholm. Alt sammen eksempler på universiteternes regionale aktiviteter.

Universiteternes regionale forankring og bidrag til vidensformidling i regionen foregår også gennem forskningstilknytningen til CVU'erne, gennem virksomheder og institutionernes ansættelse af universitetsuddannede og gennem udveksling af ny viden mellem virksomheder og forskningsinstitutioner.

IT-baseret uddannelse kan være med til at skabe nemmere adgang til videregående uddannelses tilbud for folk uden for universitetsbyerne. Regeringen deltager i den udvikling bl.a. gennem opbygning af Det Virtuelle Universitet. Der er etableret IT-højskoler både i Øst- og Vestdanmark. På Bornholm er der afsat midler til et

informationsteknologisk og forskningsmæssigt løft af projektet »Digitalt Bornholm«. Initiativerne er med til at udvide vores kapacitet til uddannelse af højtuddannede IT-medarbejdere på landsplan.

I flerårsaftalen om de videregående uddannelser er der afsat midler til og også skabt en retning for den kvalitative udvikling de næste 4 år. Samspil med det omgivende samfund, åbenhed for netværksdannelse og udveksling af viden indgår som centrale elementer i aftalen.

Og i fordelingen af midler til akademiuddannelser, til de mellemlange videregående uddannelser, er der lagt vægt på navnlig at støtte og styrke de regionalt placerede uddannelsesmiljøer.

Danmark ligger desværre ikke højest med hensyn til midler afsat til forskning og udvikling, om end vi ligger pænt. Derfor har vi ingen planer om at sprede forskningsressourcerne til et yderligere antal institutioner. Det centrale er, at vi har en institutionsstruktur af universiteter med en rimelig ligevægt mellem de store landsdele.

Det tager lang tid at opbygge brede forskningsmiljøer, og det er lykkedes at etablere stærke forskningsmiljøer uden for København og Århus. Nu må vi sikre, at den viden, som skabes her, kommer ud og virker til gavn for folk i alle dele af landet, og det er også et regionalt perspektiv, som regeringen har sat sig for uddannelses- og forskningspolitikken.

På efter- og videreuddannelsesområdet vil VEU-reformen øge den lokale og regionale adgang til relevante, kvalitetsbetonede efter- og videreuddannelses tilbud. Og det spiller en stor rolle for udviklingsmuligheder i regionerne, for borgeres og for medarbejders motivation og mulighed for livslang uddannelse.

Regionale uddannelsesinstitutioner skal i fremtiden i stigende grad også løse efter- og videreuddannelsesopgaver. Og vi lægger meget stor vægt på, at det sker i en dialog med det erhvervsliv, som er regionens bærende og det udviklingsbetonede, for at sikre at erhvervsvirksomhederne er i samspil med institutionerne, om hvilke udbud der faktisk skal være.

Det brede opgavegrundlag vil styrke institutionerne og forhåbentlig også gøre, at den viden, de har, når ud til flere i regionen. Inddragelsen af de regionale uddannelsessteder gør det også lettere at udvikle og betone efter- og videreuddannelsesudbud netop efter de regionale forhold. Og samtidig skabes der en sammenhæng i

udbudet af grund-, efter- og videreuddannelse. En sammenhæng, som givetvis også vil styrke grunduddannelserne.

Initiativet åbner også mulighed for, at man etablerer nye lokale samarbejder, f.eks. mellem et AMU-center, en erhvervsskole og andre uddannelsesinstitutioner.

Jeg håber, det er klart ved denne gennemgang, at der ikke er behov for at lave flere handlingsplaner. Den regionale dimension i uddannelsespolitikken er konkret til stede.

Jeg tror givetvis, at vi kan tage en række diskussioner om steder i landet, som har ønsker, men det må selvfølgelig være en diskussion, som baserer sig både på det regionale hensyn og på det kvalitative og som også benytter sig af de kombinationer af faglige og regionale hensyn, som skal tages, fordi også samarbejdet mellem regionerne er meget afgørende for, at vores regionalpolitiske ambition faktisk kan indløses. Den tror jeg vi deler. Regeringen har valgt en strategi over de sidste år, som handler om ikke kun at gøre det til en ambition, men faktisk også at vise det i konkret handling.

Thomas Adelskov (S):

Man fristes næsten til at sige tak for redegørelsen, men så tak til ministeren for de vise ord.

Denne debat ligger jo i forlængelse af debatten om bl.a. udflytningen af statslige institutioner, som Folketinget netop er enedes om. Den ligger også i forlængelse af diskussionerne om den regionalpolitiske redegørelse, som finder sted i morgen. Endelig ligger den jo også i forlængelse af debatten om erhvervsakademierne, som netop er overstået her i salen.

I Socialdemokratiet kan vi godt tilslutte os ideen om at styrke den regionale uddannelses- og forskningsindsats. Derfor har vi også været med til at gennemføre en række lovinitiativer om bl.a. CVU, KVU og MVU, der netop har haft til hensigt at styrke de videregående uddannelser på regionalt plan.

Hensigten med disse uddannelser har været at skabe en række korte og mellemlange uddannelser, der med tiden skal sikre, at alle unge kan få en uddannelse, og gerne at 50 pct. af en ungdomsårgang får en videregående uddannelse. De nye uddannelsesinstitutioner er desuden rettet mod nogle af videnssamfundets nye udfordringer såsom IT og internationalisering.

Derfor skal institutioner, der udbyder mellemlange uddannelser, frivilligt kunne gå sammen og danne slagkraftige centre for videregående

ende uddannelser. Der skal sikres stærke regionale uddannelsesinitiativer, som kan modsvare de store universitetsbyer.

Konkret har det bl.a. ført til oprettelse af de nye erhvervsakademiuuddannelser, hvor det primære fokus har været på kvalitet og en regional dækning. Det har da også allerede vist sig at gavne den regionale uddannelsesindsats. Således er søgningen til disse uddannelser steget med 60 pct. siden deres oprettelse. Endelig har målet med VU-reformen jo været at bidrage til det regionale uddannelsesløft.

Det er vores opfattelse, at beslutningsforslagets indhold i vid udstrækning tilgodeses af de tiltag, som vi allerede har sat i gang. Vi vil gerne styrke den regionale uddannelses- og forskningsindsats yderligere, men mener ikke, at dette gøres bedst ved at haste en handlingsplan igennem inden maj måned i år.

Vi kan derfor ikke støtte beslutningsforslag nr. B 80, men deltager gerne i dialog om at give regionerne bedre uddannelses- og erhvervsløft.

Brian Mikkelsen (KF):

Vi kan ikke rigtig forstå regeringens holdning på det her punkt. For det, at vi opfordrer til, at man kommer med en handlingsplan på et område, som er så væsentligt for både den regionale udvikling og det uddannelsesmæssige kvalitetsløft i Danmark, bør vel ikke være noget, man som regeringsparti, som socialdemokrati eller som undervisningsminister bør være imod.

Der er selvfølgelig to ting, som er afgørende parametre for, når man skal etablere uddannelsesinstitutioner, og når man skal videreudvikle uddannelsesinstitutioner. Den ene del er kvalitetsdiskussionen, som er den væsentligste. Men den anden, som jo hænger uløseligt sammen med kvalitetsdiskussionen, er den regionale diskussion om, hvor man skal placere uddannelsesinstitutioner.

Hvis man vil have flest muligt til at tage en uddannelse – jf. de mål, som regeringen bl.a. har om, at 95 pct. skal tage en ungdomsuddannelse, og vistnok 50 pct. skal tage en videregående uddannelse – så er det jo også vigtigt, at uddannelsesinstitutionerne ligger tæt på de mennesker, som skal tage den uddannelse. Danskernes mobilitet er ikke særlig stor.

Så hvis man vil sikre sig, at man får mulighed for at tage en uddannelse, skal man også sørge for, at uddannelsesinstitutionerne ligger tæt på de mennesker, der bor i lokalområderne.

Den anden del er, at hvis man vil have virksomhederne i lokalområderne til at blomstre, så skal man sørge for, at uddannelsesinstitutionerne er i lokalområderne. Der er mange eksempler, som man bare sådan kunne tale om her, som viser, at hvis man flytter en uddannelse fra en uddannelsesinstitution et sted til et andet sted, eksempelvis fra Esbjerg, hvor man lukker en KVVU-uddannelse og flytter den til Odense, så oplever man, at 18 ud af de 25, som eksempelvis har søgt en uddannelse i Esbjerg, flytter til Odense. Det betyder selvfølgelig noget for den regionale udvikling i eksempelvis Esbjerg – det kunne jo også være andre dele af landet – at en aktiv del af ungdommen så flytter fra området og flytter hen til en af de store byer.

Det er uheldigt. Det er uheldigt for den udvikling, der er i lokalområdet, det er uheldigt for de virksomheder, der er i området, som er afhængige af arbejdskraften, og for den dialog, der altid vil være mellem uddannelsesinstitutioner, unge mennesker og virksomheder. Derfor har den regionale placering en essentiel rolle at spille, når man diskuterer uddannelsesinstitutioner i Danmark.

Det er derfor, det er vigtigt, at man tager det seriøst, når nu de borgerlige partier gerne vil lave en handlingsplan for området. Man kan selvfølgelig godt komme frem med en masse gode solstrålehistorier, og selvfølgelig er regeringen jo også opmærksom på de her ting. Men det handler altså om, at man laver en objektiv handlingsplan for, hvad man vil gøre for, at uddannelsesinstitutionerne også kommer ud og rundtomkring i landet.

Der har været to modsatgående tendenser. Den ene, som jo var fremherskende frem til indtil for ganske kort tid siden, har været, at man fra regeringens side har valgt at centralisere ganske mange uddannelser. Derfor blev uddannelserne indtil for ganske kort tid siden også centreret omkring universitetsbyerne på bekostning af randområderne.

Der er så sket det, efter hele den KVVU-diskussion, vi havde sidste år, at man er begyndt at være opmærksom på den modsatte udvikling, også jf. den diskussion, vi har haft i Folketinget på mange andre områder.

Derfor er der altså behov for en overordnet national strategi, der sikrer, at den uddannelsesmæssige infrastruktur tilgodeser regionale hensyn i højere grad, end tilfældet er i dag, men på en måde, så man sikrer sig, at den høje faglighed og kvalitet bliver topprioriteret. Det er selvfølgelig

ikke nogen nem opgave. Det er vi meget opmærksomme på. Men det er ikke desto mindre nødvendigt, at man prøver at finde en sådan løsning, så man ikke kun styrker de regionale områder, men hele tiden topprioriterer kvalitetsudviklingen.

En mulig løsning er som nævnt i beslutningsforslaget en specialisering af uddannelsessystemet, der tager udgangspunkt i de forskellige regionale kompetencer. Udviklingen er der jo også, jf. den diskussion, vi havde om redegørelsen for kort tid siden om etablering af erhvervsakademierne, som vi støtter meget ihærdigt.

En sådan specialisering, der bliver nævnt i beslutningsforslaget, vil betyde, at uddannelsesstederne atter vil kunne placeres uden for universitetsbyerne uden at miste styrken af det essentielle faglige miljø. Det betyder, at man stadig væk kunne tiltrække unge mennesker og nye virksomheder, og at der kunne skabes grobund for udvikling af kvalitet i hele Danmark.

Så vi mener og opfordrer stadig væk til, at man fra regeringens side vil overveje at gå ind og lave en sådan handlingsplan. Vi kan godt se, at der er fornuftige initiativer på vej. Det synes vi da også fortjener al mulig ros. Men der er altså brug for en samlet strategi for området, så vi får en samlet national udvikling af kvaliteten i Danmark.

Aage Frandsen (SF):

Beslutningsforslagets formulering går på, at man ønsker at styrke den regionale uddannelses- og forskningsindsats. Dette tror jeg ikke at nogen kan være imod.

Så står der også i forslaget, at man skal sikre den regionale udvikling på uddannelsesområdet, og at det skal ske efter et mønster, som er med til at bremse og vende den økonomiske og sociale skævvridning mellem landets regioner.

Det tror jeg heller ikke at nogen kan være imod i det omfang, det er tilfældet og man kan undgå det. Så vi er alle sammen formentlig enige om, at det ville være godt.

Det, som jeg synes er problemet med beslutningsforslaget, er, at det er svært at vide, hvad der sker, hvis man vedtager det. Jo, man skal lave en national handlingsplan, og den skal være færdig i løbet af 3 uger, nemlig den 1. maj 2001. Men hvad er det, det betyder mere præcist, på hvilke områder er det, at man gerne vil have at der skal ændres?

Hvis vi ser på ungdomsuddannelserne, er der for de gymnasiales vedkommende placeret

rundtomkring, hvor der er mulighed for det. Der er en fuldt ud regional placering.

Når det drejer sig om de erhvervsfaglige uddannelser, så er de i det omfang, det kan lade sig gøre, formentlig også placeret sådan.

Når det drejer sig om KVU-uddannelserne, så har vi haft en diskussion om, hvorvidt man kunne have flere KVU-uddannelser, end vi har i øjeblikket, og om man skulle lade, kan man sige, markedet bestemme, eller man skulle prøve på at sige, at der var nogle steder, hvor der var grundlag for det. Dermed var man så også nødt til at sige, at der ikke var grundlag andre steder. Jeg kan forstå, at det er en diskussion, vi har.

Hvis så man går videre og ser på uddannelsessystemet i øvrigt, så må jeg gå ud fra, at det ikke kun kan handle om KVU-uddannelser, for der står også, at det både drejer sig om en uddannelses- og en forskningsindsats, det vil sige, at der må være nogle uddannelser, som er forskningsbaserede, som vi også taler om.

Der må jeg så spørge: Hvad er det for nogle uddannelser, som man kunne forestille sig vi i højere grad prøvede at placere andre steder i landet, end de er i øjeblikket? Er det pædagoguddannelser? Er det læreruddannelser? Er det socialrådgiveruddannelser? Er der andre af disse mellemlange uddannelser, der kunne være tale om at man skulle placere mere regionalt? I den forbindelse må man jo også sige, at de jo i øjeblikket er placeret meget regionalt – så regionalt, at det kniber at få uddannelsespladserne besat i nogle af de områder, hvor de er, f.eks. i det, vi kan kalde randområder, mens der er høj søgning i storbyområderne.

Men vi er klart tilhængere af, at vi skal sikre, at uddannelsespladserne er derude. Og derfor lægger vi meget vægt på, at man bevarer de uddannelsesinstitutioner, der er rundtomkring i landet, og ikke siger, at der vil være øget kapacitet i byområder, for der ved vi, at de unge mennesker så søger hen i stedet for.

Men det, jeg har svært ved at se, er: Hvad er det, man vil helt præcis, ud over at man skal lave en national handlingsplan? Det er også meget moderne at lave sådan noget. Hvad er det for nogle uddannelsesinstitutioner, man regner med at man kunne placere andre steder, end de er i øjeblikket?

Så kan jeg heller ikke lade være med at sige, at forslagsstillerne bl.a. repræsenterer det parti, som havde undervisningsministerposten i 1980'erne og netop lagde vægt på, at nu skulle der være konkurrence uddannelsesinstitutioner,

imellem, og nu skulle man lade markedet bestemme, om det nu var den erhvervsskole, der skulle have udbudet, eller det var en anden erhvervsskole.

Så er der heldigvis kommet lidt mere plan over det. I øjeblikket er der lidt mere planlægning i det, og nu lægger man sådan set op til, at der skal være endnu mere planlægning i det. Jeg går ud fra, at det må være det, der ligger i forslaget, at man skal have mere plan og mindre marked ud af det her. Eller hvad er det, der lægges op til?

Jeg synes, at det ville være rart, hvis forslagsstillerne ville fortælle ret præcist, hvad det er for noget, man forestiller sig. For hvis Folketinget vedtager det her forslag, så tror jeg, man må sige, at ud over at regeringen skal lave en national handlingsplan, så ved man rent faktisk ikke, hvad det er, Folketinget vedtager. Og jeg synes ikke, det er værdigt over for Folketinget at sige: I skal vedtage noget, som Folketinget ikke ved hvad der ligger i.

Så derfor forventer jeg meget mere præcise og detaljerede eksempler på, hvad det er, man kunne forestille sig der skulle stå i en national handlingsplan, som kunne betyde, at vi fik en mere regional spredning, som vi synes kunne være interessant. Men jeg vil bare gerne vide, hvad det er for noget, som jeg skal sige ja til.

Med de bemærkninger vil jeg sige, at i stedet for at vedtage det her synes jeg, at man skulle prøve på at præcisere nogle af de her ting, præcisere, hvad det er, man kunne tænke sig der skulle ændres.

Christian H. Hansen (DF):

Som medforslagsstiller til det her beslutningsforslag vil vi fra Dansk Folkepartis side gøre opmærksom på, at vi synes, der er et stort behov for, at der udarbejdes en sådan helhedsorienteret national strategi, som sikrer, at den uddannelsesmæssige infrastruktur udvikler sig såvel efter nationalt som lokalt forankrede hensyn.

Adgangen til uddannelserne er et af de aller vigtigste parametre, og adgangen til en veluddannet arbejdsstyrke har betydning for, hvor nye virksomheder vælger at placere sig. Jeg tror, vi var inde på det lidt tidligere i dag i Folketingssalen under undervisningsministerens og erhvervsministerens redegørelse. Er kompetencerne ikke at finde i de enkelte områder, bliver det jo meget mindre interessant at slå sig ned dér, særlig for videnstunge virksomheder og brancher.

Derfor mener vi i Dansk Folkeparti, at det er vigtigt, at man skal opretholde fagligheden og kvaliteten i uddannelsen, og udfordringen er derfor dobbelt. På den ene side skal der sikres bedre adgang til uddannelserne for flere mennesker uanset bopæl, og på den anden side skal de stærke faglige miljøer opretholdes, og den oplagte metode vil være specialisering. Sygehusområdet har jo i vid udstrækning indrettet sig netop efter dette princip og dermed sikret såvel den geografiske spredning som stærke og specialiserede faglige miljøer ved at lade enkelte hospitaler dyrke afgrænsede områder i særlig grad.

Endvidere bør det overvejes, hvordan koblingen mellem de regionale uddannelsesinstitutioner, altså KVVU-erne og MVU-erne på niveau, og de regionale forskningsbaserede og udviklings- og undervisningsmiljøer konkret skal kunne styrkes.

Det er af stor betydning, at man selvstændigt ser på adgangen til voksen-, videre- og efteruddannelserne, særlig for de grupper, der som før nævnt finder ansættelse i videnstunge brancher og i dag oplever et alt for ringe regionalt udbud. Muligheden for opkvalificering af ingeniører, DJØF'erne og IT-uddannede bør prioriteres lige så højt som den efteruddannelse, der foregår på de tekniske skoler og på vores AMU-centre.

Dansk Folkeparti mener altså, at der er behov for at formulere en tværgående og helhedsorienteret national strategi, som sikrer, at den uddannelsesmæssige prioritering sker på det overordnede plan og ikke blot sker områdespecifikt, en strategi, som kvalificeret tager den udfordring op, som det er at understøtte og stimulere udviklingen i alle landets regioner.

Man kan sige, at forslaget her godt kan hænge lidt i halen på den redegørelse, som vi har fået fra undervisningsministeren og erhvervsministeren, og måske kan der også i udmøntningen indgå nogle af de elementer, som vi kommer med her i beslutningsforslaget.

Ebbe Kalnæs (CD):

At CD ikke er medforslagsstiller til det her beslutningsforslag, er ikke et udtryk for, at vi ikke mener, emnet er vigtigt.

Som tidligere ordførere har nævnt det, har der jo været en lang række initiativer og debatter på det her område, og vi er meget enige i og meget glade for nogle af de beslutninger, der er taget om netop det at sikre det regionale i uddannelses- og forskningsindsatsen.

Tendensen til, at når noget er centralt, er det forbundet med kvalitet, og er det ikke centralt, er det forbundet med det modsatte, har været udbredt i mange hjørner og kroge af det danske samfund, og derfor ser vi hele den række af debatter – også den foregående redegørelse osv. – som en meget vigtig proces, som vi i øjeblikket politisk er inde i.

Jeg vil dog også medgive, at selve beslutningsforslaget og den meget korte frist til at lave noget operationelt nok er lidt vanskeligt. Jeg kunne vel næsten allerede på nuværende tidspunkt opfordre til, at et forslag som det her endte med som et element i alle andre indsatser at blive til en fælles beretning, som vi gerne deltager i. Det er nok mere operationelt.

Jeg vil gerne understrege meget, at hele den proces, hele den debat, vi er i gang med, er meget vigtig, også som nogle har nævnt det, om udflytning af statsinstitutioner osv. Det, der er det meget afgørende, er, at vi sigter efter at få forbundet både forskning og uddannelse meget med styrkeområder og naturlige tilhørsforhold, at det, at tingene ligesom kan forankre sig i nogle naturlige sammenhænge, er noget væsentligt.

Så er der en anden vinkel til det her, som vi har glemt at tage med, og ellers skal jeg ikke forlænge den her debat yderligere, for det er ingen grund til, og det er et vigtigt element, som jeg gerne vil understrege endnu en gang.

I en tidligere debat her i Folketinget sagde Socialdemokratiets ordfører noget om, at det kan vi ikke blande os i, vi har nogle bestyrelser osv. Det, vi skal gøre os klart, er, at det eneste sted, Folketinget har mulighed for for alvor at balancere vækst og økonomisk indsats, er de steder, hvor Folketinget betaler for musikken. Det er dér, Folketinget har mulighed for at påvirke en proces. Det kan vi ikke med den samfundsform, vi har, gøre i vores erhvervsliv, men vi kan gøre det i overordnede statslige beslutninger. Derfor er det vigtigt at understrege, at det er Folketinget og det politiske niveau, der skal lægge linjen og målene på det her område, der skal træffe helt klare beslutninger, hvori der ligger nogle konsekvenser, for at opretholde de her balancer på fornuftig vis.

Vi skal passe på med ikke at komme i en situation, hvor vi i sådan en næsten nyliberalistisk model siger, at de enkelte institutioner skal være selvlevende, og de skal med deres bestyrelser osv. være selvbesluttende. Der må vi sige, det er politisk ansvar, og det er meget uheldigt, hvis man skyder det fra sig.

Den daglige drift, indholdet osv. er jeg helt enig i at man ikke politisk skal blande sig detaljeret i, men den helt overordnede strategi for, hvordan man skal anvende offentlig foretagelse i forskellige sammenhænge, skal have direkte link tilbage til det politiske niveau, og jeg vil understrege meget, at argumenter om, at det kan vi ikke rigtig gøre noget ved, det har vi en bestyrelse til at ordne og den slags ting, er jeg uenig i. Jeg mener helt klart, at den overordnede regionale vægtning af statslig indsats er en endelig beslutning, der er politisk, og den skal man ikke uddelegere til mindre grupper, som kan have motivationer, årsager og sammenhænge til at vælge, som de vælger, der ikke nødvendigvis er faglige og kvalitetsmæssige. Det bliver ofte menneskelige behov hos nogle, der sidder i den beslutningsfase.

Derfor er vi meget positive over for det generelle, der ligger i det her forslag. Vi synes, det er en væsentlig og en vigtig debat, men som sagt tror jeg, den er egnet til, at vi f.eks. laver en fælles beretning om det her som et supplement til alle de andre udmærkede tiltag, vi har i øjeblikket, når vi sætter den her debat så langt frem, som vi gør.

Marianne Stentebjerg (RV):

Ifølge forslagsstillerne findes der her i Danmark regioner, der har besvær med at tiltrække erhverv, ikke mindst de mere videnstunge, fordi disse regioner i stort omfang mangler de uddannelsesinstitutioner og den uddannede arbejdskraft, sådanne virksomheder søger.

Forslagsstillerne ønsker, at dette problem løses ved en såkaldt national strategi, der bl.a. skal sikre, at videnkompetence spredes ud over det ganske land, at randområderne også får deres andel af veluddannet arbejdskraft og dermed deres andel af den videnstunge erhvervssektor.

Ingen kan jo i princippet være uenig i forslagsstillerens gode intention om, at svage regioner i landet bør støttes i udviklingen af såvel uddannelses- som erhvervskompetencer.

Endelig er det vel også få, der kan være uenige i, at Folketinget har et overordnet ansvar for at ændre på denne tingenes tilstand. Vi i Det Radikale Venstre anser det i hvert fald for et område, hvor Folketinget har et stort medansvar, og vi er afgjort med på at påtage os vores del af ansvaret.

Jeg mener, at vi faktisk er godt i gang og har været det et godt stykke tid. Inden for det sidste par år har vi været med til at sætte en lang

række uddannelsesorienterede projekter, der alle bl.a. har til hensigt at skabe stærkere lokale uddannelsesmiljøer, lad mig blot nævne muligheden for, at erhvervsskoler kan danne regionale erhvervsakademier eller indgå i samarbejde med virksomheder om at danne regionale vækstmiljøer.

Også inden for KVVU-området har man tilstræbt en bred fordeling af uddannelsernes geografiske placering, og jeg vil også nævne den lokalt forankrede mulighed for, at uddannelsesinstitutionerne kan gå sammen om at danne centre for videregående uddannelser, der netop kan sikre den regionale videnkompetence, forslagsstillerne efterspørger.

Listen er ikke udtømmende, men understreger efter Det Radikale Venstres opfattelse, at der er igangsat initiativer, der vil modarbejde skævvridningen af Danmark.

Det Radikale Venstre mener derfor ikke, at der i øjeblikket er grund til at fylde mere lovgivning på området, og kan altså derfor ikke støtte forslaget.

Søren Kolstrup (EL):

Lad mig straks sige, at jeg synes, det er et spøjst forslag, den borgerlige forsamling her i dag har fremsat. Det er jo ikke spøjst, at man siger, vi ønsker en lige udvikling i hele landet. Det er vigtigt, der er ordentlige uddannelses tilbud til alle, også i de tyndt befolkede egne, og det er da selvfølgelig herligt at vide, at de borgerlige nu med fynd og klem virkelig vil sætte lighedstanken i fokus, i hvert fald hvad angår det regionale. Man skal aldrig kritisere folk for at være nået til ny erkendelse, og det er man åbenbart i de borgerlige partier. Velkommen i den klub, der vil kæmpe for regional lighed i det her samfund.

Når det så er sagt, synes jeg godt, man kan undre sig over, at de borgerlige har så grænseløs en tro på, at embedsmændene og ministeren som en almoder kan granske den borgerlige sjæl, tolke den og så fremlægge en handlingsplan. Det var dog et minimum at forlange, at de borgerlige sagde, hvor de ønsker disse uddannelsesinstitutioner. Er det Tønder, er det Sæby, der skal geares op? Jeg ved f.eks., at de borgerlige har mange kærlige tanker om Tønder, men det var jo vigtigt at få præciseret også på et generelt plan: Hvordan skal ministeren gribe den her sag an og med hvilke instrumenter?

Enhedslisten kan altså tilslutte sig intentionerne, men man kan jo ikke stemme for noget, hvor der ikke er angivet midler, og midler er nu

engang den måde, hvorpå man når frem til målet, og i sidste instans er det jo midlerne, der tæller.

Så det er et såre spøjst indlæg i debatten.

Tove Videbæk (KRF):

Uddannelse er utvivlsomt en af de allervigtigste parametre i kampen mod den regionale skævvridning. Derfor er der et udtalt behov for, at der udarbejdes en sådan konkret og operationel strategi, der kan medføre, at den regionale udvikling på uddannelsesområdet sker efter et mønster, der er med til at vende den økonomiske og sociale skævvridning af landets regioner.

Infrastruktur, vejnet, IT og mange andre ting er vigtige elementer, når virksomheder skal vælges, hvor de vil placere sig, men lige så vigtigt er det, at der er adgang til en veluddannet arbejdsstyrke. Er kompetencerne ikke til stede, bliver det mindre interessant at slå sig ned.

Sådan er det også omvendt for personer eller ansatte, som er veluddannede. Hvis de skal flytte til tyndt befolkede områder, er det også vigtigt for dem, at der findes videreuddannelsesmuligheder i nærheden, og at der findes et godt fagligt miljø med uddannelse og forskning.

Det er glædeligt, at et enigt Folketing i sidste uge på Kristeligt Folkepartis initiativ vedtog at pålægge regeringen at fremlægge en række konkrete bud på, hvilke statslige arbejdspladser der kan flyttes ud i provinsen, og det er et meget spændende projekt.

Hvis vi tænker lidt tilbage bare på Aalborg Universitet, var der ingen, der for 30 år siden mente, det var realistisk, at der skulle ligge et universitet i Aalborg. I dag har Aalborg Universitet bl.a. via sit tætte samarbejde med IT-industrien gjort sig til et kraftcenter for udvikling og viden i Nordjylland.

Dermed være ikke sagt, at vi skal have et universitet i hver større dansk by, selvfølgelig skal vi ikke det, men vi skal have flere uddannelses- og forskningsinstitutioner flyttet ud, så det igen kan medføre flytning af erhvervsvirksomheder osv. til tyndt befolkede områder.

I regionalpolitikken er det vigtigt at tænke langt. For hvad er konsekvensen om 20 år, hvis et område gradvis mister flere og flere arbejdspladser, kulturelle tilbud, uddannelsespladser osv.? Det er en ond spiral, det kræver en aktiv indsats at vende, og det skal være nu, hvis det skal lykkes.

Hvis skævvridningen skal modvirkes, må der sættes offensivt i yderområderne, og her kan det

offentlige gå foran, bl.a. ved at placere højere uddannelses-, forsknings- og undervisningsinstitutioner i randområder for at fastholde de unge, som allerede bor der, og tiltrække andre.

Lokale voksne virksomheder kan heller ikke tiltrække veluddannet arbejdskraft, hvis ikke regionen er attraktiv på dette område.

Regeringen har i de regionalpolitiske debatter, som bl.a. Kristeligt Folkeparti har rejst, erkendt, at der er et problem, og ved en vedtagelse sidste år blev regeringen pålagt at beskrive, hvordan den fremover vil gennemføre en løbende vurdering af politiske tiltags konsekvenser for, hvordan de danske regioner udvikler sig i forhold til hinanden.

Men der skal ikke blot analyser til. Nu skal der handling til, hvis den negative spiral skal vendes i disse områder, som virkelig er hvide pletter på uddannelses- og forskningslandkortet over Danmark.

Ministeren nævnte i sin tale, at man skal kunne få en uddannelse uden at flytte hjemmefra. Hvis dette er målet, har vi et problem, der skal løses for de mennesker, der bor ude i landdistrikterne i de hvide pletter på uddannelseslandkortet, og dermed er vi tilbage til det transportproblem, som jeg gjorde opmærksom på under behandlingen af redegørelse nr. R 14: Når nu regeringens intention er, at ingen skal være nødt til at flytte hjemmefra for at få en uddannelse, så er der et konkret problem, der skal løses.

Der vil jeg gerne spørge: Vil undervisningsministeren tage initiativ til at løse dette problem, eventuelt i samarbejde med andre relevante ministre? Eller skal det kun være de velstilledes børn i de tyndt befolkede områder, der skal have mulighed for og råd til videre uddannelse?

Fremtidsperspektiverne er i øjeblikket usikre for yderområderne i Danmark. Derfor er det meget afgørende, at der støttes med gode og realistiske muligheder og rammer for udvikling. Der skal skabes attraktive uddannelsesmiljøer for unge i deres regionale områder og efterfølgende i erhvervslivet.

Kristeligt Folkeparti ser det som en vigtig opgave, at der arbejdes på et kvalitetsløft for yderområderne i Danmark, frem for at der bliver gravet en kvalitetskløft mellem yder- og inderområderne i landet, og derfor skal vi sikre en bedre regional dækning med placeringen af diverse uddannelser, og hertil er der brug for sådan en samlet konkret strategi, som er omtalt i dette beslutningsforslag.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Helga Moos.

Helga Moos (V):

Det har været interessant at lytte til denne debat. Det er, som om der er blevet fortalt to vidt forskellige historier. Den ene er historien set herfra, og den anden er historien set fra regionerne, og det er, som om de to historier ikke når rigtigt sammen.

Fra regeringens side siger man, at de unge jo får uddannelser, men når vi så ser det nede fra – nu kommer jeg jo nede fra Sønderjylland, og Sønderjylland har været nævnt et par gange – regionernes side eller fra Sønderjyllands side, så oplever vi, at de unge flytter væk.

Det, vi vil prøve med dette beslutningsforslag, er at få sat tanker i gang om, hvordan vi får de to historier til at hænge sammen.

Og så vil jeg godt præcisere, at jeg ikke har noget imod, at de unge flytter væk for at få en uddannelse, så længe der er andre unge, der flytter til. Det vil sige, at man ikke flytter væk, men flytter rundt i Danmark for at få uddannelse. For jeg synes, det er givende for unge mennesker at opleve andet end lige deres egen hverdag.

Det er den historie, som jeg synes at vi skal være bedre til at fortælle hinanden og få til at hænge sammen.

Jeg vil godt præcisere nogle detaljer, og til hr. Aage Frandsen vil jeg sige, at selv om der står maj, er det selvfølgelig klart, at man ikke kan nå det på 3 uger.

Jeg vil så gerne bede undervisningsministeren bekræfte, at det her beslutningsforslag har været holdt tilbage på opfordring fra ministeriets side. Vi blev spurgt, om ikke godt vi ville have tålmodighed, sådan at det kom til at passe ind i deres planlægning. Så det er altså vores velvilje, der gør, at tiden er blevet afkortet, og jeg vil gerne være lige så velvillig og sige, at den tid, som vi så har afkortet, lægger vi gerne til. Så hvis det er tidshorisonten, der generer hr. Aage Frandsen, kan vi for vores skyld godt trække det til september. Så det er en imødekomelse.

Og med hensyn til, hvad der præcis skal stå, så skal der stå det, som vi ønsker, nemlig at den regionale uddannelses- og forskningsindsats skal være med til at bremse og vende den økonomiske og sociale skævvridning mellem landets regioner, for den er der jo, og den er i øvrigt også erkendt.

Når jeg hører, og jeg har faktisk glædet mig over at høre den første debat, der var her, lige inden beslutningsforslaget kom på, så synes jeg, at der i debatten om erhvervsakademier lå en åbning. Jeg fornemmer, at man er begyndt at indse, at der er et problem.

Det fremgik, at erhvervsakademistrukturen kan åbne for en bedre regional fordeling af uddannelsen. Jeg ser det som en erkendelse af, at der er et problem eller i hvert fald, at der er noget, vi bliver nødt til at tage alvorligt.

Vi ønsker, at der skal sættes fokus på uddannelsesstrukturen som et middel til at sikre, at vi får en økonomisk vækst i regionerne.

Det, der har været interessant for mig, er, at uddannelsen kan være med til at akkumulere vækst, især når det handler om forskning i sådan noget som IT, altså hele videnssamfundet, hele den nye økonomi. Det viser sig jo, at vækstraterne i de erhverv, der er baseret på den nye økonomi, altså de videnstunge erhverv inden for højteknologier, specialiserede serviceerhverv, ligger på 11,6 pct., medens når vi ser på den almindelige beskæftigelse, er vækstraterne 4,4 pct. i perioden 1993-98.

Derfor kan vi ikke være ligeglade med, hvad det er for uddannelser, der ligger i regionerne henholdsvis i hovedstaden og i Vejle-Århusområdet, som også er et center, hvor der foregår en centralisering af uddannelser.

Hvis vi vælger at blive ved med at fortsætte på den måde, så får vi yderligere drænet udkantsområderne for erhvervsliv, og også for de unge, der drømmer om at få en fremtid i den nye økonomi, og det er sådan nogle ting, der skal indgå.

Det er jo ikke nok at placere en uddannelse, der skal også være fremtid i den uddannelse, og det er sådan nogle elementer, som jeg mener vi skal tage med ind i planlægningen. Det er det, beslutningsforslaget handler om – at vi ikke kun tæller aktuelle uddannelsespladser, men også tæller, hvad det er for nogle uddannelser, der bliver placeret hvor, og hvad er det for nogle vækstgenererende egenskaber, de uddannelser har, for vi har jo skævvridning i Danmark.

Det er ikke nok, vi har vækst i Danmark, hvis væksten er placeret i hovedstadsområdet eller i trekantsområdet, Århusområdet. Vi får en skævvridning med f.eks. stigende ejendomspriser i de områder, hvor der bliver genereret vækst, og så har vi udkantsområderne, hvor man bliver nødt til at rive husene ned, fordi folk flytter væk. Det er ikke hensigtsmæssigt, og vi vil gerne ha-

ve, at man begynder at tænke helt anderledes i forhold til uddannelserne.

Jeg tror, der er taget hul på det. Med de debatter, der har været her på det seneste, og også med de ord, der er faldet i forbindelse med erhvervsakademiredegørelsen, er det, som om man begynder at acceptere at kunne tænke i de baner. Så på en måde ser jeg fortrøstningsfuldt på det, også selv om jeg godt kan regne ud, at der ikke vil blive flertal for vores beslutningsforslag. Men jeg mener, at hvis vi hele tiden holder fast i, hvad det er, vi ønsker os, og hvad det er for en vej, vi skal gå, så kan vi være med til at skubbe tingene i den rigtige retning.

Og så vil jeg slutte med at sige til hr. Søren Kolstrup med hensyn til det dér med mere præcision, og hvad vi kunne gøre, at jeg vil anmelde, at vi kommer med et beslutningsforslag om en naturforvalteruddannelse i Tønder, og jeg ved, at jeg har medvind fra en gruppe Enhedslistefolk nede fra Tønder, der også ønsker, at den naturforvalteruddannelse skal komme, så jeg ser frem til, at vi i den sag kan få et godt samarbejde mellem Enhedslisten og de borgerlige.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg har ikke noget imod den planøkonomiske tænkning, som ligger i forslaget. Det, som Venstre lægger op til, er jo klart udtryk for planøkonomi omkring uddannelsespolitikken, og det er selvfølgelig helt anderledes, end da Venstre havde Undervisningsministeriet i 1980'erne, for da var det markedsøkonomien, der skulle drive det.

Det, jeg har meget imod, er, at jeg ikke ved, hvad det er for noget, man forestiller sig. Jeg synes altså ikke, at man kan bede regeringen om at komme med en handlingsplan, medmindre man har selv har en forestilling om, hvad det kunne være, det gik ud på.

Jeg mener også, at der skal lægges uddannelser ud i forskellige områder, men nu kan der jo ikke ligge universiteter alle steder, og når der f.eks. står forskning, så må det vel betyde, at det er forskningsinstitutioner eller forskningsbaseret undervisning eller forskningstilknyttet undervisning. Det vil sige, at det også er de mellem lange og de lange videregående uddannelser.

Og så kan jeg ikke lade være med at minde Venstres ordfører om, at det er godt 10 år siden, at en undervisningsminister fik Folketinget til at vedtage at nedlægge seminarier i bl.a. Tønder,

Esbjerg, Herning, i øvrigt også i Kolding og så to på Sjælland, og det var da udtryk for en planøkonomi i den modsatte retning.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Ja, Venstres ordfører har ret i, at der har været en række Enhedslistefolk i Sønderjylland, der har været optaget af at få tilført en ny uddannelse til Tønder.

Jeg kan meddele Venstre, at jeg under en lang række forudsætninger også vil være med til at støtte den tanke, og vi vil gerne være med til at klinke nogle af de skår, som er opstået efter Venstres, som hr. Aage Frandsen jo var inde på, brutale angreb på en lang række regioner i Danmark.

Men jeg skal nok vende tilbage til naturforvalteruddannelsen.

Jeg kan bare sige som et generelt princip, at hvis man lægger sådan en uddannelse ud, så skal man virkelig kunne argumentere for, at den kan bære sig via noget utrolig egnspecifikt, og vi tror, at der er sådan nogle argumenter i denne situation, men det forudsætter sandelig også, at man så vil holde fast i det naturspecifikke og slås for det, og slås for det.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jamen jeg glæder mig over hr. Søren Kolstrups melding, så jeg tror, vi kan få en god dialog om naturforvalteruddannelsen nede i Tønder.

Når det handler om, hvad vi gerne vil, så er det en helhedsplan, og det er det, vi beder om. Hvis vi selv havde villet lave helhedsplanen, så havde vi bare kunnet gøre det. Vi har lavet et beslutningsforslag, hvor vi beder regeringen om at lave en helhedsplan, hvor vi indtænker de ting, der dels er redegjort for i bemærkningerne til beslutningsforslaget og dels de ting, jeg har lagt vægt på her fra talerstolen.

Når det gælder den planøkonomiske tænkning, må vi bare indrømme, at der er gået planøkonomi i uddannelsessystemet, og så kan vi lige så godt gå ind og sige, at når det er planøkonomi, kan vi så ikke være med til at planlægge – vi, som oplever, at planerne ikke rigtig kører, fra den vinkel, hvor vi ser dem?

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Først og fremmest vil jeg gerne have lejlighed til at ramme en pæl igennem den mytedannelse,

som forslagsstillerne er årsag til, nemlig at det skulle være på baggrund af forslagsstillernes ihærdige indsats, at der foretages regionalpolitiske overvejelser.

Det må stå Venstre fuldstændig lysende klart, at udgangspunktet for de mange, mange, mange, mange timers forhandlinger, vi havde om CVU-lovgivningen, netop var, at vi ønskede at give institutionerne mulighed for at gå ind i en institutionsstruktur, som kunne sikre deres fysiske placering, samtidig med at de fik fællesskabets styrke til at løfte kvaliteten.

Og det er, fordi den flytten rundt, som forslagsstillernes ordfører lægger meget vægt på, ikke eksisterer i dag. Der er en flytten ind. Der er en flytten ind til store universitetsbyer, som en række af de andre ordførere også har bemærket.

Hvis vi ikke på det tidspunkt havde taget det politiske ansvar at give institutionerne mulighed for en faglig profil, for en faglig styrkelse, for et stadig bedre studiemiljø, så er det desværre sådan, at de studerende flytter sig og de flytter sig til de større byer.

Det andet er, at den påståede centralisering, som regeringen har stået for, ikke har været en centralisering, men en meget stærk regional fokusering, samtidig med at der er taget kvalitets-hensyn – kvalitetshensyn, som forslagsstillerne i enhver anden sammenhæng betoner. Det er sådan, at der er godkendt KVU-uddannelser, akademiuddannelser på 53 institutioner i 27 byer. Kun 5 skoler, som tidligere udbød KVU-uddannelserne, udbyder i dag ikke korte videregående uddannelser. De 5 institutioner er meget stærke erhvervsskoler, som har et fremragende erhvervsskolemiljø og derfor er til stede som uddannelsesinstitutioner.

Det sidste, jeg vil sige, er, at jo, vi har en ambition om, at alle unge kan få sig en uddannelse, men ikke en videregående uddannelse, for videregående uddannelse kan vi ikke løfte på kvalificeret niveau i alle landsbyer, men vi kan sikre, at man kan tage en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse inden for en rimelig afstand i forhold til det sted, hvor man faktisk bor.

Jeg er meget enig med dem, som har sagt, det er vigtigt at tage politisk ansvar, men det er også vigtigt at holde sig fri af planøkonomien og basere sig på det samarbejde og den udveksling mellem institutioner og erhvervsliv, som netop meget kraftigt blev betonet af samtlige ordførere i debatten om redegørelsen om erhvervsakademier.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det er jo lidt udbredt i dansk politik i øjeblikket at henholde sig til historien og lidt mindre til fremtiden.

Jeg hører denne debat og har hørt den længe i en lang række sammenhænge: masser af initiativer, stort set det samme mål og den samme tone i et meget bredt flertal i Folketinget. Derfor tror jeg, det er vigtigt, at vi erkender, at der er en fokus i øjeblikket, som er skabt af en lang række initiativer. Derfor tror jeg også, at et beslutningsforslag som det her faktisk vil have gode muligheder for, at der laves en fælles beretning som et supplement til en lang række af de andre ting, der sker.

Jeg tror, det vil være fornuftigt, for diskussionen om, hvilke regeringer der for tiden bruger den ene eller den anden styremodel, historien om, hvorvidt det er liberalisme eller planøkonomi eller noget andet, handler i den her sammenhæng i og for sig mere om retorik. Det, det drejer sig om, er, at vi gerne ser det her løst, og jeg ser et meget bredt flertal.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg synes, at ministerens bemærkninger kun bekræfter billedet af, at der er to historier, og jeg kan tilslutte mig hr. Ebbe Kalnæs' tanker om, at der bliver lavet en beretning om det her.

Det handler om, at vi skal have historierne til at nå sammen. Og jeg er godt klar over, at nogle af de historier, som man ser i regionerne, til dels kan være baseret på en fortid, men jeg synes stadig væk ikke, at der bliver lyttet nok til, hvad det er for historier, der bliver fortalt fra regionerne.

Vores unge flytter stadig væk. De flytter ikke rundt. Der kommer ikke nok til. Og det er forbundet med nogle gamle vaner. Det er også en af de opgaver, som man kunne få skrevet ind i en beretning: Hvordan får vi brudt de gamle vaner?

De unge er vant til, at hvis man skal blive til noget, så skal man ind til de store byer. Det kunne jo være, at vi skulle have fortalt de unge noget andet og give de unge muligheder for at få nogle virkelig spændende kvalitetsuddannelser rundtomkring i de regionale forskningsmiljøer; at der bliver nogle helt nye muligheder, og at vi får fortalt historien grundigt nok.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Ministeren nævnte, at regeringen gerne vil sikre, at man kan få en uddannelse inden for en rimelig afstand. Nu kan afstand jo både tolkes som kilometer og som transporttid. Og det er klart, at en afstand på 50-100 km er en rimelig afstand. Men mener ministeren, at det er rimeligt, at man skal bruge 8½ time med kollektiv trafik for at nå frem til et uddannelsessted? Er det rimeligt? Hvis ministeren ikke mener, det er rimeligt, vil ministeren så medvirke til at få det problem løst?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Nu har jeg siddet og lyttet til debatten om de to sidste punkter på dagsordenen, og jeg hører meget om historier. Men en historie fra det virkelige liv er, at da man lavede et syddansk universitetscenter i Sønderjylland, så lavede man tre campi mere i Sønderjylland, men problemet er, at de studerende ikke vil studere i Sønderjylland – på trods af ekstra penge, på trods af at campi er til stede regionalt. De unge vil til København eller til Århus og i stigende grad til København. Selv de, der bor i min hjemby, Odense, vil i stigende grad til København.

Er det tvangsuddannelse regionalt, vi skal ind på? Skal vi ikke tage afsæt i virkeligheden? Hvor mange ekstra millioner kroner skal vi hælde i, selv om de unge ikke vil være der? Det kunne være interessant at få at vide.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Det er ikke så meget et spørgsmål om millioner som om holdninger. Og så kan det godt være, at der skal bruges penge til at ændre holdninger. Det skal jeg ikke tage stilling til her.

Det, det handler om, er, at vi skal kunne udbyde nogle uddannelser, som er så spændende, at man tilvælger regionerne. Og der ser jeg da en stor mulighed for Syddansk Universitetscenter, i og med at man kan lave nogle spændende samarbejder med Flensborg og med Kiel, sådan at man kan udbyde noget unikt, når det gælder handel, når det gælder teknik, når det er grænseoverskridende. Så jeg tror, at man vil være i stand til at opbygge nogle miljøer.

Men man skal jo også have et salgsarbejde, et informationsarbejde i gang. Vi skal huske på, at vi i et århundrede, ja, vel egentlig i århundreder har været vant til ude i regionerne, at hvis man

skulle blive til noget, skulle man ind over hovedstaden. Det er jo det, vi skal have brudt. Og det går jeg ud fra at hr. Carsten Hansen også vil gå ind for.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.06

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 178: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Ophævelse af mulighed for fritagelse for religionsundervisning).

Af Kristian Thulesen Dahl (DF) m.fl.
(FremSAT 1/3 2001).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Som det også refereres i lovforslagets bemærkninger, gav jeg på foranledning af Dansk Folkeparti i spørgetimen så sent som den 30. januar i år udtryk for, at jeg ikke mener, at problemet med, at nogle børn ønskes fritaget for kristendomskundskab i folkeskolen, er væsentligt større eller væsentligt mindre, end det har været de andre gange, problemstillingen er blevet rejst.

Forslagsstillerne gør bl.a. gældende, at undervisning i kristendomskundskab er og bliver en